

GIẢI PHÁP VỀ NHÂN LỰC PHÁT TRIỂN DU LỊCH CỘNG ĐỒNG Ở XÃ PHÙ LONG, HUYỆN CÁT HẢI, THÀNH PHỐ HẢI PHÒNG

PHẠM MẠNH HÀ

Tóm tắt: Xã Phù Long (huyện Cát Hải, TP. Hải Phòng) có nhiều thế mạnh về tài nguyên thiên nhiên, văn hóa cư dân để phát triển du lịch cộng đồng. Tuy nhiên, sự phát triển của du lịch cộng đồng ở đây chưa tương xứng với tiềm năng vốn có. Một trong số những nguyên nhân là do nhân lực phục vụ du lịch cộng đồng của xã chưa đáp ứng được yêu cầu đặt ra. Thực trạng nhân lực du lịch cộng đồng của Phù Long còn rất thiếu và yếu. Giải pháp đưa ra là cần có sự vào cuộc của chính quyền địa phương để định hướng và quản lý sự phát triển nhân lực du lịch cộng đồng ở địa phương, từ đó giúp phát triển du lịch cộng đồng, tạo công ăn việc làm, nguồn thu nhập ổn định cho người dân trong xã.

Từ khóa: nhân lực du lịch, du lịch cộng đồng, xã Phù Long

SOLUTIONS ON HUMAN RESOURCES TO DEVELOP COMMUNITY TOURISM IN PHU LONG COMMUNE, CAT HAI DISTRICT, HAI PHONG CITY

Abstract: Phu Long commune (Cat Hai district, Hai Phong city) has many strengths in natural resources and resident culture to develop community tourism. However, the development of community tourism here is not commensurate with the inherent potential. One of the reasons is that the human resources for community tourism in the commune have not met the requirements set forth. The current situation of human resources for community tourism in Phu Long is still very lacking and weak. The proposed solution is to have the involvement of local authorities to help guide and manage the development of local community tourism human resources, thereby helping to develop community tourism, creating jobs. stable source of income for people in the commune.

Keywords: solution, human resources, community tourism, Phu Long commune

1. Đặt vấn đề

Du lịch cộng đồng (DLCD) là loại hình du lịch được phát triển trên cơ sở các giá trị văn hóa của cộng đồng, do cộng đồng dân cư quản lý, tổ chức khai thác và hưởng lợi (Luật Du lịch, 2017). Có thể thấy, DLCD là loại hình du lịch do người dân địa phương triển khai và làm chủ dựa trên những ưu thế của văn hóa cộng đồng, tộc người và các điểm nổi trội về tự nhiên và tài nguyên thiên nhiên. Người dân địa phương sẽ cung cấp các dịch vụ từ ăn, nghỉ đến các hoạt động vui chơi, trải nghiệm và các sản phẩm du lịch. Nhân lực phục vụ du lịch cộng đồng chủ

yếu là nhân lực của cộng đồng, của cư dân địa phương [4].

Xã Phù Long nằm ở phía Tây của đảo Cát Bà, thuộc huyện Cát Hải, thành phố Hải Phòng. Xã là đầu mối giao thông giữa quần đảo Cát Bà và đất liền với bến phà Cái Viêng và cáp treo đi qua cửa Lạch Huyện. Xã Phù Long sở hữu nhiều nét độc đáo về thiên nhiên tại khu dự trữ sinh quyển quần đảo Cát Bà như: hệ sinh thái rừng ngập mặn, bãi triều hay rừng thường xanh trên đảo đá vôi, tùng áng, hang động... để phát triển du lịch, đặc biệt là có điều kiện để phát triển du lịch cộng đồng.

Mặc dù, có nhiều lợi thế, điều kiện để phát triển du lịch nhưng xã Phù Long chưa phát huy được các thế mạnh để du lịch trở thành một loại hình sinh kế bền vững. Một số hộ dân tổ chức đón khách du lịch theo hình thức du lịch cộng đồng, nhưng vẫn mang tính chất tự phát, thiếu chuyên nghiệp, chưa có cơ chế hỗ trợ cụ thể từ phía cơ quan quản lý khiến sự phát triển của du lịch cộng đồng nói riêng và du lịch nói chung ở xã Phù Long chưa khai thác tương xứng với tiềm năng [8]. Do đó, cần thiết phải có những nghiên cứu để đề xuất giải pháp khai thác tối ưu tiềm năng, góp phần gia tăng và đa dạng hóa nguồn thu nhập cho dân cư.

Bài viết tập trung làm rõ các tiềm năng phát triển du lịch cộng đồng, thực trạng nhân lực phục vụ phát triển du lịch cộng đồng, từ đó, đưa ra một số giải pháp phát triển nhân lực phục vụ du lịch cộng đồng ở xã Phù Long.

2. Cơ sở dữ liệu và phương pháp nghiên cứu

2.1. Cơ sở dữ liệu

Dữ liệu được sử dụng chủ yếu là các báo cáo được thu thập tại địa phương, như: (i) Các báo cáo do UBND xã Phù Long cung cấp, gồm báo cáo tình hình kinh tế xã hội - quốc phòng an ninh năm 2022, phương hướng, nhiệm vụ năm 2023 của UBND xã Phù Long; báo cáo tình hình thực hiện nhiệm vụ phát triển kinh tế xã hội, quốc phòng an ninh 6 tháng đầu năm 2023, nhiệm vụ 6 tháng cuối năm 2023 của UBND xã Phù Long; báo cáo thống kê cơ cấu, chất lượng nhân lực phục vụ phát triển du lịch cộng đồng ở xã Phù Long...; (ii) Các báo cáo thống kê do UBND huyện Cát Hải cung cấp; (iii) một số tài liệu có liên quan được đăng tải trên các trang thông tin điện tử trong thời gian gần đây.

2.2. Phương pháp nghiên cứu

Phương pháp nghiên cứu được sử dụng là phương pháp phân tích và tổng hợp tài liệu. Trên cơ sở các tài liệu thu thập được, tác giả tiến hành phân tích, tổng hợp các nội dung liên quan đến

tiềm năng phát triển du lịch cộng đồng, thực trạng và giải pháp nhân lực phục vụ phát triển du lịch cộng đồng ở xã Phù Long, huyện Cát Hải, thành phố Hải Phòng.

3. Kết quả nghiên cứu và thảo luận

3.1. Tiềm năng phát triển du lịch xã Phù Long

Xã Phù Long có diện tích tự nhiên 4.291 ha, địa giới hành chính gồm 4 thôn với 630 hộ, 2.377 nhân khẩu [7]. Xã có vị trí quan trọng về kinh tế - xã hội, quốc phòng - an ninh của huyện đảo nhờ có hệ thống giao thông đường thủy, đường bộ, cáp treo nối đảo với đất liền, có hệ thống đê bao, đầm nuôi trồng thủy sản và diện tích bãi triều, rừng ngập mặn lớn [7]. Một phần diện tích của xã Phù Long nằm trên đảo chính Cát Bà với một số dãy đảo phía Bắc và Đông Bắc quần đảo. Khi thủy triều lên cao một diện tích rất lớn của xã Phù Long là các đầm phá bị ngập. Đây được xem là điểm độc đáo trong hình thành các tiềm năng phát triển du lịch của địa phương.

Hơn nữa, giao thông thuận tiện đã thu hút được khách du lịch từ đất liền. Từ Hải Phòng đến xã Phù Long, khách du lịch có thể đi bằng đường bộ qua phà Gót - Cái Viêng, bằng đường thủy từ Bến Bính đi bến Cái Viêng hoặc qua tuyến Cáp treo Cát Hải - Phù Long [5]. Trong đó, tuyến cáp 3 dây Cát Hải - Phù Long đã trở thành tuyến cáp lớn nhất thế giới với chiều dài 3.955 m, gồm 60 cabin với sức chứa lên tới 4.500 khách/giờ. Đặc biệt, trụ cáp cao nhất của tuyến cáp treo Cát Bà có chiều cao lên tới 214,8 m và được Tổ chức Kỷ lục Guinness thế giới chứng nhận là “Trụ cáp cao nhất toàn thế giới”. Tuyến cáp treo Cát Bà sẽ rút ngắn thời gian di chuyển cho du khách trải nghiệm du lịch Cát Bà từ khoảng 20 phút đi phà xuống còn 9 phút cáp treo. Từ xã Phù Long có thể dễ dàng đi tới trung tâm khu du lịch Cát Bà bằng các phương tiện đi lại phổ biến như xe máy, ô tô... [5]. Khi đến xã Phù Long, du khách có thể trải nghiệm một số cảnh quan độc đáo của vùng hải đảo. Cụ thể:

- Du lịch tham quan rừng ngập mặn Phù Long

Để tham quan và ngắm cảnh rừng ngập mặn Phù Long, khách du lịch sẽ được bố trí di chuyển bằng thuyền máy từ bến tàu khách Cái Viềng dọc theo sông Cái Viềng qua những đầm nhỏ nuôi tôm, cá, cua, hà của ngư dân. Đặc biệt trên tuyến này, cách bến Cái Viềng khoảng hơn 1 km là Miếu Cù Cua ngay bên bờ sông. Theo các cụ cao niên trong làng kể lại, Miếu Cù Cua đã có cách đây hơn 700 năm, trước đây chỉ là một ngôi miếu nhỏ gần mép nước lạch Cái Viềng nhưng từ năm 2008 đến năm 2012 người dân địa phương công đức xây dựng lại Miếu Cù Cua khang trang và trở thành một trong những điểm tham quan của du khách [5].

Đi bằng thuyền máy khoảng 25 phút sẽ đến con đường mòn xuyên qua rừng ngập mặn dẫn tới động Thiên Long. Dọc theo lối vào động là ngút ngàn rừng cây đước vôi, bần chua, trang, mắm... Đi tiếp có một ngôi nhà ẩn sâu trong vách núi đá, khu vực nuôi trồng thủy hải sản, trồng cây, đắp đê, trồng rừng ngập mặn, góp phần tạo nên những cánh rừng. Từ đây đi bộ vượt qua một sườn núi là tới Áng Dài. Trong Áng Dài có làng cổ Phù Long, nơi ngụ cư của người dân bản địa.

Khám phá hệ sinh thái rừng ngập mặn Phù Long là một hành trình dài và mới lạ, đây là cơ hội để quan sát thực tế sự đa dạng sinh học và các hệ động thực vật đặc thù, nghe những câu chuyện ly kỳ và huyền bí về vùng đất và con người vùng miền biển Phù Long. Tuyến khám phá rừng ngập mặn Phù Long còn là một hành trình khép kín. Ở đây còn có đầy đủ các dịch vụ như nhà hàng, nhà nghỉ, homestay, internet cafe với nhiều hoạt động hấp dẫn được tổ chức như: giao lưu văn nghệ, đốt lửa trại...

Chương trình du lịch rừng ngập mặn Phù Long là một trong những nét mới bổ sung thêm vào sự đa dạng của các hoạt động du lịch Cát Bà và phù hợp với nhiều đối tượng khách du lịch

trong suốt 4 mùa trong năm. Chương trình đặc biệt hấp dẫn đối với các bạn yêu thích nhiếp ảnh và khám phá thiên nhiên hoang dã đặc biệt trong mùa đông lạnh giá. Đồng thời, phù hợp với các tuyến tham quan phục vụ nghiên cứu khoa học và trang bị kiến thức cho các trường học.

- Du lịch văn hóa tâm linh

Với quan niệm dân gian “đất có thổ công, sông có hà bá”, ở đâu có con người cư trú thì ở đó có thần ngư và thần của nhà, thần của làng. Thần ở làng thường mang ý nghĩa là phúc thần, mang lại hạnh phúc, an cư lạc nghiệp cho dân làng. Cũng như bao ngôi đình làng Việt Nam, đình Phù Long đảm đương chức năng là ngôi nhà chung của cả cộng đồng làng xã. Đình làng còn là nơi thực hiện quyền lực của chính quyền làng, xã thời phong kiến. Sau cách mạng tháng 8/1945, đình làng còn đảm đương chức năng tín ngưỡng bản địa và là nơi sinh hoạt văn hoá của người dân. Đình Phù Long thờ 05 vị Thành Hoàng, năm vị thần trước đây đều được thờ bằng bài vị ở Nghè, lễ hội rước về Đình. Hiện nay, các bài vị và các sắc phong của triều đình do hoạ loạn, thiên tai nên bị thất lạc [5].

Năm 2007 với sự cố gắng và quyết tâm của nhân dân, đình đã được phục dựng trên nền đất chùa cũ bị cháy. Đình quay hướng Nam, có bố cục mặt bằng chữ đình, ba gian tiền bái và một gian hậu cung. Đình có kết cấu bởi hai tầng mái, xây theo kiểu chồng diêm nóc các, chéo đao tàu góc, mái đình lợp ngói mũi, nền lát gạch men. Chính giữa gian tiền bái là một chiếc nhang án lớn sơn son, thếp bạc phủ hoàn kim, đáng ô xa. Trong cung cấm thờ thần tượng Đông Hải đại vương Đoàn Thượng. Với những giá trị về lịch sử văn hoá, kiến trúc, năm 2010 đình Phù Long được công nhận là Di tích lịch sử văn hoá cấp Thành phố. Đây là niềm vinh dự, tự hào và cũng là trách nhiệm của mỗi người con Phù Long. Năm 2015, nghè Phù Long được phục dựng tại thôn Ngoài, đây là công trình mang ý nghĩa văn

hoá truyền thống đã phần nào đáp ứng nhu cầu tâm linh của nhân dân trong xã [5].

Ngoài chức năng văn hoá tâm linh tín ngưỡng bản địa, đình, nghè Phù Long còn là một địa chỉ du lịch hấp dẫn cho du khách trong và ngoài nước. Do nằm ở vị trí địa lý thuận lợi là cửa ngõ của đảo Cát Bà với đất liền, nên mỗi khi ra Cát Bà du khách có thể đến lễ trình tại đình làng, nghè để cầu phúc, cầu an.

- Du lịch tham quan động Thiên Long

Động Thiên Long (còn gọi là động Khẩu Quy), trong động đã tìm thấy xương cốt của những người đã từng cư trú (ngay trước cửa động có ngôi mộ của người Việt cổ) và lớp sò điệp lớn các ngư dân thu lượm về. Hiện nay, động Thiên Long đang trở thành điểm du lịch kỳ thú. Động trùng trùng nhiều lớp, với nhiều hình thù lạ mắt, rộng mênh mang, cao dần về phía trong cảnh đẹp tựa chốn bồng lai. Quanh động là rừng nguyên sinh, có thảm thực vật đa dạng, phong phú.

Khách du lịch đến động Thiên Long sẽ được đi qua những khu đầm, bãi sù, vẹt, rừng ngập mặn rộng lớn. Những người lần đầu đến đây bất ngờ vì trước mắt là một cửa hang khá hẹp, nhấp nhô đá chắn. Phía sau cửa hang là không gian tầng tầng, lớp lớp như mê cung. Động mang một vẻ đẹp hoang sơ bởi những vẻ đẹp ở đây chưa bị tác động nhiều của con người, cho thấy “bức tranh” tuyệt tác của tạo hóa được vẽ lên bởi nhũ đá với nhiều hình thù khác nhau.

Động Thiên Long được chia thành ba khu tương đối tách biệt, với những lớp thạch nhũ buông rủ có từ cách đây hàng triệu năm, tí tách những giọt nước rơi trong vắt, mát lạnh. Một trụ đá khổng lồ sừng sững nhô cao quá đầu người ở động thứ nhất tạo sự liên tưởng về quá trình biến đổi, tạo hình khối kỳ bí. Động thứ hai có vòm rộng, óng ánh với nhũ đá từ đỉnh hang rủ xuống như nhiều rễ cây lớn từ đỉnh núi buông xuống, trông giống như những chiếc thang bắc lên trời trong truyện cổ tích và cũng có người ví như

chiếc đàn đá khổng lồ có thể tạo nên những bản nhạc với âm thanh đặc trưng vang vang trong lòng động. Nhiều hình thù con vật khổng lồ cũng được tạo nên bởi nhũ đá.

- Địa danh “Mốc trắng” xã Phù Long

Nằm trên trục đường 356, trên địa bàn xã Phù Long, Mốc trắng là tên gọi một địa danh thuộc xã, là điểm đánh dấu khởi đầu hoặc kết thúc (theo hai chiều) địa hình bằng phẳng, sa bồi đến các dãy núi đá trùng điệp của quần đảo Cát Bà. Cột cao 12 m, nằm trên vách đá cheo leo, phía trên đổ mái bằng phẳng, lấp lan can để đứng. Cầu thang thép lắp phía ngoài để lên đỉnh quan sát đã hư hỏng theo thời gian.

Ban đầu cột được sơn màu trắng, người dân đi biển nhìn từ xa thấy cột lớn màu trắng trên vách núi xanh biếc, gọi là “Mốc trắng”, cũng đồng thời các đơn vị chức năng ngày đó sử dụng là trạm quan sát tàu thuyền đi vào cửa lạch huyện hiện nay và làm mốc tọa độ pháo binh.

3.2. Thực trạng nhân lực phục vụ phát triển du lịch cộng đồng xã Phù Long

Năm 2012, mô hình du lịch sinh thái cộng đồng tại xã Phù Long đã được xây dựng dưới sự tài trợ của Tổ chức phi Chính phủ là Trung tâm bảo tồn sinh vật biển (MCD). MCD hỗ trợ thành lập 01 tổ du lịch sinh thái cộng đồng gồm 30 thành viên và tổ chức cho các thành viên tham gia học tập các mô hình du lịch sinh thái cộng đồng tại Nam Định; Bản Lác - Mai Châu - Hòa Bình, học hỏi được nhiều kinh nghiệm trong lĩnh vực du lịch. Được đào tạo các kỹ năng và năng lực cần thiết phục vụ phát triển du lịch cộng đồng như: đào tạo các lớp học về nghiệp vụ quản lý buồng phòng, chế biến các món ăn... Tổ du lịch cộng đồng xã Phù Long được hoạt động dưới sự điều hành của dự án sau 02 năm thì kết thúc. Từ đó, tổ du lịch sinh thái cộng đồng giải thể và không còn hoạt động. Các thành viên trong tổ tự kinh doanh theo quy mô của gia đình và không có sự điều hành, hỗ trợ.

Thống kê năm 2023, toàn xã có 6 nhà nghỉ, nhà trọ, homestay, trên 30 hộ kinh doanh dịch vụ ăn uống, tạo việc làm cho gần 100 lao động [8]. Các cơ sở kinh doanh hoạt động du lịch đều tuân thủ tốt các biện pháp phòng chống dịch bệnh, đảm bảo vệ sinh an toàn thực phẩm, an toàn giao thông, phòng chống cháy nổ theo quy định. Sau dịch bệnh Covid-19, lĩnh vực du lịch đã cơ bản phục hồi, khởi sắc, lượng khách du lịch dừng chân tại địa phương tăng dần, khoảng 7.000 lượt và tăng dần từng năm, dự kiến đến năm 2025 sẽ đạt 11.000 lượt [7].

Về nhân lực phục vụ du lịch cộng đồng ở xã Phù Long năm 2023 có tổng số 18 nhân lực tham gia ngành du lịch, tập trung tại thôn Ao Cối (5 người), thôn Bắc (7 người) và thôn Ngoài (6 người). Trong số 09 nhân lực chính tham gia hoạt động du lịch cộng đồng (số thứ tự từ 1-9) có 5 người là nam và 4 người là nữ, độ tuổi dao động từ 48 đến 66 tuổi, có 6 người đã qua đào tạo và 3 người chưa qua đào tạo, 9 người này là thành viên cũ của Tổ du lịch cộng đồng đã giải thể, hiện tại tự tổ chức kinh doanh du lịch theo quy mô gia đình, không có sự hỗ trợ, quản lý, điều hành nên gặp rất nhiều khó khăn [8] (Bảng 1).

Bảng 1. Nhân lực trong lĩnh vực du lịch cộng đồng ở xã Phù Long

Stt	Họ và Tên	Năm sinh		Địa chỉ	Số người	Đào tạo	
		Nam	Nữ			Qua đào tạo	Chưa qua đào tạo
1	Trần Viết Bình	1958		Thôn Ao cối	01	x	
2	Vũ Thị Lan		1972	Thôn Ao cối	04	x	
3	Bùi Đình Bích	1960		Thôn Bắc	02		x
4	Nguyễn Danh Tuyết	1964		Thôn Bắc	02	x	
5	Tô Thúy Đông		1957	Thôn Bắc	02	x	
6	Tô Thị Bé		1959	Thôn Bắc	01	x	
7	Nguyễn Thị Yến		1970	Thôn Ngoài	02		x
8	Vũ Hồng Hưng	1975		Thôn Ngoài	02	x	
9	Đào Xuân Đức	1971		Thôn Ngoài	02		x

Nguồn: UBND xã Phù Long, 2023

3.3. Một số khó khăn về nhân lực phục vụ phát triển du lịch cộng đồng ở xã Phù Long

Từ thống kê trên cho thấy so với lượng khách đón hàng năm, nhân lực phục vụ phát triển du lịch cộng đồng ở xã Phù Long vừa thiếu về số lượng, vừa chưa đảm bảo về chất lượng, chủ yếu ở độ tuổi khá cao, tỷ lệ chưa qua đào tạo chiếm khoảng 33%. Số đã qua đào tạo chủ yếu được hưởng lợi từ các lớp học của MCD nhưng chưa có các chứng chỉ nghề. Một số khó khăn cụ thể:

Thứ nhất, số lượng nhân lực phục vụ du lịch cộng đồng ở xã Phù Long rất thiếu

Năm 2023, nhân lực tham gia phục vụ du lịch chỉ có 18 người lao động, chỉ bằng hơn một nửa so với thời điểm tổ du lịch cộng đồng được

thành lập (30 người) [8]. Sau 2 năm ảnh hưởng bởi dịch bệnh Covid, không có khách du lịch khiến phần lớn thành viên của tổ đã chuyển nghề khác và đã ổn định với nghề, khó quay trở lại [8]. Ngành du lịch nói chung cũng mới đang từng bước phục hồi dần sau dịch bệnh, khách du lịch còn ít nên rất khó tuyển được những lao động trẻ tại chỗ tham gia vào phục vụ du lịch cộng đồng.

Thứ hai, chất lượng nhân lực phục vụ du lịch cộng đồng ở xã Phù Long còn chưa cao

Nguyên nhân bởi phần lớn chưa được đào tạo một cách chính quy, bài bản. Một số lao động tuy được đào tạo thông qua Dự án về du lịch cộng đồng năm 2012 nhưng chỉ tham gia những

lớp ngắn hạn và một vài buổi tham quan học hỏi kinh nghiệm. Điều này dẫn đến chất lượng đội ngũ nhân lực phục vụ du lịch cộng đồng còn thiếu tính chuyên nghiệp, kỹ năng nghề chưa thuần thục, số lượng người lao động sử dụng được ngoại ngữ và tin học phục vụ công việc không nhiều.

Thứ ba, nhân lực du lịch cộng đồng ở xã Phù Long hiện đang hoạt động tự phát, thiếu sự quản lý, hỗ trợ, giúp đỡ

Từ sau khi Dự án của tổ chức Phi chính phủ là Trung tâm Bảo tồn Sinh vật biển và Phát triển cộng đồng (MCD) kết thúc, tổ du lịch cộng đồng giải thể, các thành viên của tổ kinh doanh tự phát theo quy mô và năng lực của bản thân dẫn đến gặp nhiều khó khăn, trở ngại.

3.4. Giải pháp về nhân lực phục vụ phát triển du lịch cộng đồng ở xã Phù Long

Do đặc thù của du lịch cộng đồng là loại hình du lịch được phát triển trên cơ sở các giá trị văn hóa của cộng đồng, do cộng đồng dân cư quản lý, tổ chức khai thác và hưởng lợi nên cộng đồng người dân địa phương chính là chủ thể của mọi hoạt động và nhân lực du lịch ở đây chính là lực lượng lao động ở địa phương là chủ yếu.

Với những khó khăn, thách thức đặt ra đối với nhân lực phục vụ phát triển du lịch cộng đồng ở xã Phù Long như đã đề cập ở trên, một số giải pháp được đưa ra là:

Một là, huy động toàn thể nhân lực vào các hoạt động phát triển du lịch cộng đồng

Tổ chức tuyên truyền kêu gọi người dân tham gia làm du lịch, khéo léo lồng ghép trong các chương trình nông thôn mới, từng bước xây dựng mô hình sinh kế du lịch bền vững góp phần đa dạng hóa thu nhập cho người dân. Thành lập các tổ nghề nhân gồm những người có hiểu biết sâu rộng về văn hóa truyền thống của địa phương; tổ chức các lớp đào tạo kiến thức, kỹ năng về phục vụ du lịch cho người dân địa phương; thành lập các đội

văn nghệ quần chúng là những người lao động tại địa phương.

Tuyên truyền, hướng dẫn đồng đảo người dân, cộng đồng địa phương nâng cao ý thức trách nhiệm bảo vệ tài nguyên môi trường du lịch, thái độ ứng xử văn minh đối với khách du lịch.

Hai là, nâng cao chất lượng nguồn nhân lực phục vụ du lịch cộng đồng

Chính quyền địa phương cần đứng ra quản lý, thực hiện khảo sát, đánh giá, dự báo nhu cầu, xây dựng và tổ chức thực hiện chiến lược, quy hoạch, kế hoạch phát triển nhân lực du lịch cộng đồng phù hợp với nhu cầu phát triển từng thời kỳ ở địa phương.

Quan tâm đến công tác đào tạo, bồi dưỡng, hướng nghiệp cho các đối tượng đoàn viên, thanh niên của địa phương vốn là lực lượng lao động tiềm năng trong tương lai nhằm nâng cao chất lượng tại chỗ.

Đẩy mạnh việc đào tạo, nâng cao chất lượng nhân lực làm việc trong lĩnh vực du lịch cộng đồng một cách đồng bộ từ người quản lý, thuyết minh viên, hướng dẫn viên, nhân viên phục vụ bàn, buồng phòng, đầu bếp.

Thường xuyên rà soát, đánh giá chất lượng nguồn nhân lực du lịch và nhu cầu đào tạo, xây dựng chương trình các khóa đào tạo, bồi dưỡng, tập huấn phù hợp với nhu cầu nguồn nhân lực.

Ba là, tổ chức học tập kinh nghiệm phát triển nhân lực cho du lịch cộng đồng

Chính quyền xã cần đứng ra chủ trì phối hợp với các đơn vị liên quan tổ chức các chương trình tham quan, học hỏi kinh nghiệm về phát triển mô hình du lịch cộng đồng cho nhân lực du lịch cộng đồng của địa phương về định hướng đầu tư kinh doanh, kỹ năng, nghiệp vụ phục vụ khách du lịch.

Bốn là, có chính sách khuyến khích, hỗ trợ, đầu tư kinh phí cho nâng cao chất lượng nhân lực phục vụ du lịch cộng đồng

Cần có chính sách khuyến khích, hỗ trợ, đầu tư về kinh phí cho phát triển hoạt động phát triển nguồn nhân lực bằng việc gửi người đi đào tạo, bồi dưỡng ở các cơ sở đào tạo; tham quan, học hỏi kinh nghiệm ở những địa phương phát triển du lịch cộng đồng thành công.

4. Kết luận

Xã Phù Long là một địa phương có nhiều tiềm năng phát triển du lịch cộng đồng với các cảnh quan hang động, rừng ngập mặn độc đáo, mang nét đặc trưng của văn hóa vùng biển, hải đảo nên cùng với đảo Cát Bà hàng năm thu hút lượng lớn khách du lịch tham quan, trải nghiệm. Tuy nhiên, trong phát triển du lịch, xã còn gặp nhiều khó

khăn, thách thức bởi định hướng phát triển và cơ chế khuyến khích hỗ trợ chưa đủ mạnh, nhất là nhân lực phục vụ du lịch cộng đồng thiếu về số lượng và yếu về chất lượng nên chưa đáp ứng tốt yêu cầu phục vụ du lịch tại địa phương. Nguyên nhân một phần là do dịch bệnh Covid vừa đi qua khiến cho ngành du lịch bị ảnh hưởng và những người làm du lịch đã chuyển nghề.

Giải pháp được đưa ra là chính quyền địa phương cần có các chiến lược phát triển và quản lý hoạt động du lịch cộng đồng, tránh phát triển tự phát như hiện nay, trong đó ưu tiên phát triển nhân lực phục vụ du lịch cộng đồng. Đây là giải pháp có tính nền tảng để đảm bảo du lịch cộng đồng phát triển bền vững./.

Bài báo là sản phẩm của đề tài khoa học cấp cơ sở : “Thực trạng nhân lực phục vụ phát triển du lịch cộng đồng tại xã Phù Long, huyện Cát Hải, thành phố Hải Phòng”, theo hợp đồng số 06/HĐKH- ĐLNV ngày 19 tháng 01 năm 2023.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Cao Thị Thu Trang (2012), *Hiện trạng môi trường đảo Cát Bà và một số giải pháp quản lý*, Viện Tài nguyên và Môi trường biển.
2. Đào Văn Vinh (2018), *Văn hóa biển với sự phát triển du lịch ở huyện đảo Cát Hải, thành phố Hải Phòng*, Luận văn thạc sĩ Trường Đại học Sư phạm Nghệ thuật Trung ương.
3. Đỗ Trần Phương (2020), *Phát triển du lịch cộng đồng tại huyện Cát Hải, thành phố Hải Phòng*, Tạp chí Nghiên cứu Văn hóa, số 32, tháng 6/2020.
4. Phạm Văn Lợi (2021), *Thực trạng du lịch cộng đồng và nhân lực để phát triển du lịch cộng đồng ở Việt Nam hiện nay*, Tạp chí Nghiên cứu các dân tộc thiểu số, Volume 10, Issue 1, tr.136-141.
5. UBND huyện Cát Hải (2020), *Tài liệu Thông tin du lịch Cát Hải*.
6. UBND huyện Cát Hải (2022), *Báo cáo Tình hình kinh tế - xã hội, quốc phòng an ninh năm 2022; phương hướng, nhiệm vụ năm 2023*.
7. UBND xã Phù Long (2021), *Báo cáo Tình hình kinh tế xã hội - quốc phòng an ninh năm 2021; phương hướng, nhiệm vụ năm 2022*.
8. UBND xã Phù Long (2023), *Báo cáo Thống kê cơ cấu, chất lượng và nhân lực phục vụ phát triển du lịch cộng đồng ở xã Phù Long*.
9. UBND xã Phù Long (2023), *Báo cáo Tình hình thực hiện nhiệm vụ phát triển kinh tế -xã hội, quốc phòng an ninh 6 tháng đầu năm; Nhiệm vụ 6 tháng cuối năm 2023*.

Thông tin tác giả:

Phạm Mạnh Hà - Viện Địa lý nhân văn
Địa chỉ: 176 phố Thái Hà, Đống Đa, Hà Nội
Email: phamanha.iesd@gmail.com; Điện thoại: 090 3456279

Nhật ký tòa soạn

Ngày nhận bài: 06/9/2023
Biên tập: 9/2023